

Konkurransesgrunnlagets Del III-C2 Plan for Systematisk ferdigstillelse NS 8405-8407

INNHold

1	SYSTEMATISK FERDIGSTILLELSE	2
1.1	Hensikt og innledning	2
1.2	Hva menes med Systematisk ferdigstillelse og hva inngår i dette?	2
1.3	Organisasjon, roller og ansvar.....	2
2	PROSJEKTERING OG SAMHANDLINGSFASE	3
2.1	Prosjektere for å ferdigstille.....	3
2.2	Tverrfaglig kontroll av underlag for systematisk ferdigstillelse og arbeid i samhandlingsfase	3
2.3	ITB-møter og testplan.....	3
2.4	Avslutningsfasen	4
3	INSTALLASJONSFASE OG MEKANISK FERDIGSTILLELSE	4
3.1	Infrastruktur og tekniske rom	4
3.2	Systematisk kvalitetsoppfølging	4
3.3	Fysisk ferdig - mekanisk ferdigstilt.....	4
4	TESTING OG VERIFISERING	5
4.1	Testplan, testprosedyre og testrapporter.....	5
4.2	Rapportering av ferdiggrad på systemnivå under utførelsen	5
4.3	Testtyper og forutsetninger for gjennomføring.....	5
4.3.1	Funksjonstest på systemer	6
4.3.2	Integrerte tester	6
4.3.3	Fullskalatest	6
4.3.4	Stabilitets- og ytelsestest	6
5	OVERTAKELSE	7
6	VEDLEGG	8

1 SYSTEMATISK FERDIGSTILLELSE

1.1 Hensikt og innledning

Dette dokumentet bygger på veileder i Systematisk Ferdigstillelse utgitt av BA 2015, er tilpasset Forsvarsbygg sine krav og behov, og er en prosjektilpasset plan for hvordan systematisk ferdigstillelse skal oppnås i dette prosjektet. Forsvarsbygg har høyt fokus på god flyt i prosjektene.

Et overordnet mål med Systematisk ferdigstillelse er at bygget skal være ferdig testet, ha forventet funksjonalitet, at opplæring er gjennomført og at FDVU-dokumentasjon er overlevert slik at byggherren overtar bygg og anlegg til avtalt tid og med avtalt kvalitet.

Hensikten med dette dokumentet er å klargjøre ansvarsforhold og arbeidsoppgaver innen Systematisk ferdigstillelse i forbindelse med kontrakten. Planen beskriver hvilke dokumenter som skal utarbeides og følges under gjennomføringen. Dokumentet skal være en levende plan gjennom prosjektet.

Retningslinjer gitt i Norsk Standard «NS 3935:2019 – Integrerte Tekniske Bygningsinstallasjoner – Prosjektering, utførelse og idriftsettelse» og «NS 6450:2016 – Idriftsetting og prøvedrift av tekniske bygginstallasjoner» gjelder, med de presiseringer og endringer som fremkommer i dokumentet.

1.2 Hva menes med Systematisk ferdigstillelse og hva inngår i dette?

Systematisk ferdigstillelse er definert som:

«En sikkerhet for at prosjektet oppfyller alle funksjonskrav innenfor gitte tids-, kostnads- og kvalitetskrav, planlagt og verifisert gjennom en strukturert prosess som er ledelsesstyrt fra planlegging til overtakelse.»

Systematisk ferdigstillelse handler altså ikke bare om den avsluttende ferdigstillelsen, men om hvordan man gjennom hele prosjektet kan tilrettelegge for en vellykket ferdigstillelse, med rett kvalitet til rett tid.

Figur 1 nedenfor viser prosessen Systematisk ferdigstillelse fra planlegging til ferdig prøvedrift.

Figur 1 - Prosessen frem til overlevering og prøvedrift – for totalentreprise (NS8407)

1.3 Organisasjon, roller og ansvar

Forsvarsbygg benytter «NS 3935:2019 – Integrerte Tekniske Bygningsinstallasjoner – Prosjektering, utførelse og idriftsettelse», Det henvises til standarden for utfyllende informasjon om roller, ansvarsområder og leveranser.

Entreprenør v/prosjektleder har det overordnede ansvaret for gjennomføringen av systematisk ferdigstillelse for sine kontraktsarbeider, og skal ha en egen ITB-ansvarlig. Entreprenørens prosjekteringsgruppe skal ha en rådgivende ITB (RITB). Når det videre i dette dokumentet refereres til (R)ITB-ansvarlig og prosjektleder henvises det til entreprenøren sin organisasjon og rådgivere.

Entreprenøren inkludert underentreprenører skal ha egne systemintegratorer som har ansvar for å sikre at kontraktens funksjonelle krav blir koordinert, installert, idriftsatt og testet. Entreprenøren skal være koordinator for testperiode og prøvedriftsperiode for de kontraktene som er knyttet til SD-anlegget.

RITB og ITB ansvarlige skal i hhv for prosjektering og bygging kontrollere at grensesnittene mellom de ulike leveransene av tekniske systemer er i samsvar med byggeprosjektets spesifikasjoner, så vel teknisk som funksjonelt. I tillegg skal RITB sørge for at den enkelte kontraktspartner får opplysninger som detaljerer de krav som gjelder for sammenkobling mot andre tekniske anlegg.

Forsvarsbyggs driftspersonell og fagingeniører skal bli involvert der det er hensiktsmessig.

2 PROSJEKTERING OG SAMHANDLINGSFASE

2.1 Prosjektore for å ferdigstille

Det henvises til krav til prosjektering i NS 6450 og beskrivelse av leveranser fra prosjekteringsgruppa v/RITB i NS 3935. Disse dokumentene og leveransetidspunkt skal fremkomme på dokumentplanen (jf. konkurransegrunnlaget del III D, punkt 2.5).

Ved prosjektering skal det ses på oppbyggingen av de ulike tekniske systemene slik at de passer med de områdene som skal ferdigstilles først for å gjennomføre tidlig testing og ferdigstilling. Ved utarbeidelse av testplanen i fremdriftsplanen tas resultatet av dette arbeidet inn og tilsvarende ivaretas utstyr med lange leveringstider (LLI).

2.2 Tverrfaglig kontroll av underlag for systematisk ferdigstilling og arbeid i samhandlingsfase

Før fysisk produksjon skal det gjøres en tverrfaglig kontroll av underlaget sammen med rådgiver og entreprenør. Byggherren skal også delta der det er hensiktsmessig. For utførelsesentrepriser gjøres dette gjerne i samhandlingsfasen og for totalentrepriser når prosjekteringen har kommet tilstrekkelig langt og i god tid for oppstart på byggeplass. Det er viktig at det legges til rette for samhandlingsfase med tilstrekkelig overføring fra byggherre til entreprenør.

Eksempel på fokusområder i samhandlingsfasen knyttet til systematisk ferdigstilling:

- Sikre felles forståelse for Systematisk ferdigstilling
- Avklaringer knyttet til brukerutstyr/bygg-påvirkelig utstyr/innredning
- Bidra i å få etablert en omforent fremdriftsplan for testing på detaljert nivå
- Long-Lead-Items-liste etableres for å sikre at leveranser som har lang leveringstid settes i bestilling. Se vedlagt mal.
- Basert på entreprenører/underentreprenører og produkter, revidere funksjonsbeskrivelser etc. samt optimalisere de planlagte systemenes funksjon.
- Dokumentasjon av leverandørprosjekteringen skal oversendes og koordineres med fagrådgiver i god tid før utstysproduksjon starter.
- Systemenes opprinnelige planlagte funksjoner, beskrevet i funksjonsbeskrivelsene, og måten systemene testes på, beskrevet i testprosedyrene, gjennomgås og kontrolleres opp mot planlagt produkt. Ved behov revideres funksjonsbeskrivelser og testprosedyrer.
- Det sjekkes med representanter fra aktuelle fag at grensesnitt mot andre systemer sjekkes ut at er ivaretatt. Eventuelle integrerte funksjonsbeskrivelser gjennomgås på samme måte.

2.3 ITB-møter og testplan

Det opprettes egne møteserier for de som har ansvar for ITB i prosjektet. ITB-møtene starter tidlig i prosjektet med planleggingsarbeidet knyttet til testing. Som en del av samhandlingsfasen og fremdriftsplanleggingen skal det utarbeides testplan.

2.4 Avslutningsfasen

Entreprenøren skal i samarbeide med Forsvarsbygg v/PL utarbeide en kontrollplan for slutfasen basert på Forsvarsbyggs krav for avslutning. Dette gjøres for å sikre god ivaretagelse av alle aktiviteter som involverer Forsvarsbygg drift, fagingeniører, samt brukere av bygget.

Komplett plan skal foreligge 3 mnd. før overtakelse av kontraksarbeider, basert på følgende mal:

AKTIVITET	KRAV/ KONTROLLGRUNNLAG	PROSEDYRE	TIDSPUNKT / STED	ANSVARLIG FOR OUTLOOK INNKALLINGER - SAMT OPPGAVEANSVAR	DELTAGERE
-----------	---------------------------	-----------	------------------	---	-----------

3 INSTALLASJONSFASE OG MEKANISK FERDIGSTILLELSE

3.1 Infrastruktur og tekniske rom

For at testing og verifisering skal kunne gjennomføres underveis i prosjektet må tekniske rom og føringsveier ferdigstilles tidlig i prosjektet. Det skal settes fokus på oppbyggingen av de ulike systemene slik at de passer med de områdene som skal ferdigstilles først.

3.2 Systematisk kvalitetsoppfølging

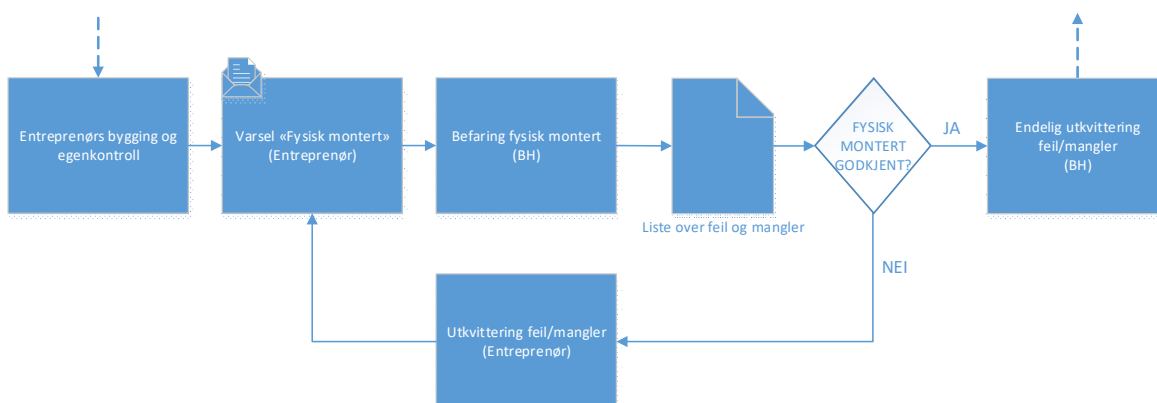
Entreprenøren med sine underentreprenører skal gjennomføre tilstrekkelig med kvalitetsbefaringer i løpet av en uke, slik at avvik blir lukket fortløpende og fortrinnsvis innværende uke. Det er ønskelig å oppdage avvik så tidlig som mulig og luke bort repeterbare feil. Dette skal være beskrevet i entreprenøren sitt kvalitetssystem med tilhørende prosjekttilpassede kontrollplaner og sjekklister. Det skal også utarbeides kontrollplaner og sjekklister for testing. Nærmere krav til kvalitetsplan er definert i del III D Administrative bestemmelser.

Før en entreprenør starter i ett område eller på ett arbeid, må han sjekke kvaliteten på foregående arbeid (dersom foregående arbeid har direkte konsekvens eller innflytelse på egne arbeider). Dette kalles gjerne tilkomstbefaring.

3.3 Fysisk ferdig - mekanisk ferdigstilt

Ved mekanisk ferdigstillelse i et gitt område gjennomfører entreprenøren egenkontroll og eventuelt utbedringer. Mekanisk ferdigstilt inkluderer fysisk merking av komponenter og utstyr. Deretter går byggherren befarings- og utkviklingsansvar for å utkviklere feil etter ferdigmelding fra entreprenør.

Det skal etableres en mangeldatabase for å registrere, følge opp og utkviklere feil og mangler. Dette for å få en god og transparent oppfølging av feil og mangler under utførelsen. ENT, ARK, RI, BL, og ITB har registrerings- og oppfølgingsansvar for å utkviklere feil etter ferdigmelding fra entreprenør.

Figur 3 Prosess for fysisk ferdig

4 TESTING OG VERIFISERING

For testing henvises det til NS 6450. Dette kapittelet er ikke uttømmende. Om nødvendige tester er utelatt i dette dokumentet vil tester beskrevet i NS 6450 gjelde.

4.1 Testplan, testprosedyre og testrapporter

Det henvises til NS6450 for krav til testprosedyre og testrapporter. I prosjektet benyttes egen maler for testprosedyre og testrapport eller entreprenørens egne maler om disse har tilsvarende innhold. Se Vedlegg 3 Mal Testprosedyre og Vedlegg 4 Mal Testrapport.

Testplanen viser hvilke tester som skal gjennomføres, nødvendige grunnlagsdokumenter for hver test, aktuelle deltagerer etc. Testplanen vil bli ytterligere detaljert og bearbeidet utover i byggefasesen.

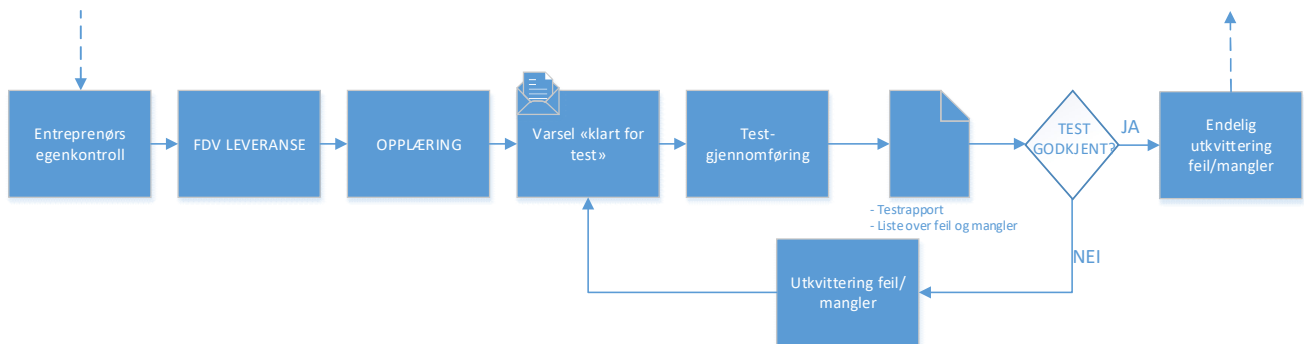
4.2 Rapportering av ferdiggrad på systemnivå under utførelsen

Det rapporteres når systemene har oppnådd følgende ferdiggrader:

1. Fysisk montert i rom eller for et system
2. System ferdig tilkoblet
3. Innregulert / kontrollmålt
4. Ferdig FDVU lastet opp for system
5. System funksjonstest gjennomført - egenkontroll
6. Varsel klart for system funksjonstest

4.3 Testtyper og forutsetninger for gjennomføring

Figuren nedenfor viser prosess for testgjennomføring.

Figur 4: Prosess for testgjennomføring (Kilde: Veileder BA2015: Systematisk ferdigstilling).

Det stilles krav til at entreprenøren har utført nødvendige interne og tverrfaglige egenkontroller før byggherren innkalles til testing. Entreprenøren skal først utføre igangkjøring og egenkontroll av sin leveranse frem til grensesnitt mot andre entrepriser. Som underlag for egenkontrollen benyttes systemskjema, beskrivelse, funksjonsbeskrivelse og andre avtalte dokumenter. Når tverrfaglig egenkontroll er utført og dokumentert, rapporteres status «system klar til test» samt sjekklister for Systematisk ferdigstilling (vedlegg 5) lastes opp på felles plattform.

Dersom vesentlige feil og mangler avdekkes under testene (utenfor akseptanskriteriene), skal testen gjennomføres på nytt etter at feil er rettet. Dersom det avdekkes mindre feil og mangler skal disse utbedres innen avtalt frist slik at disse kan kontrolleres. Ved feil på komponenter som berører flere entrepriser, plikter de berørte parter å delta på felles feilsøking.

Byggherren skal ha anledning til å delta på samtlige av de beskrevne testene. Entreprenørens testansvarlig skal derfor innkalle byggherren senest 14 dager før avholdelse av test.

4.3.1 Funksjonstest på systemer

«Funksjonstester på systemer» er test(er) som avholdes på et system med relevant utstyr tilkoblet som dokumenterer at de tekniske ytelsene er iht. kravspesifikasjonen.

Forutsetning for gjennomføring av test:

Aktuelt system er fysisk ferdig, og egenkontroll og ev. tverrfaglig egenkontroll er utført. FDVU-dokumentasjon for systemet er levert, Entreprenøren har gjennomført tilstrekkelig med egentester samt levert sjekklister Systematisk ferdigstillelse (se mal i vedlegg 5) til byggherren.

Dersom det avdekkes at entreprenøren ikke har gjennomført tilstrekkelig med egenkontroll, vil testen bli avsluttet, og entreprenøren må melde seg ferdig og klar til test på ny.

4.3.2 Integreerte tester

«Integreerte tester» er test(er) som avholdes på to eller flere sammenkoblede tekniske systemer og dokumenterer at grensesnittene fungerer på tvers av system- og entreprisegrenser.

Forutsetning for gjennomføring av test:

Systemene som inngår i testen er ferdigstilt, har gjennomgått entreprenørens egenkontroll og bestått eventuelle påkrevde funksjonstester.

Dersom det avdekkes at entreprenøren ikke har gjennomført tilstrekkelig med egenkontroll vil testen bli avsluttet, og entreprenøren må melde seg ferdig og klar til test på ny.

4.3.3 Fullskalatest

Det skal utføres en komplett test av integrerte systemer i bygget. Fullskalatest gjennomføres før bygget tas i bruk. Ved fullskalatest bør brukere og driftspersonell involveres for å kontrollere og dokumentere at brukers og driftspersonells prosedyrer er tilpasset installasjonene som er levert.

Forutsetning for gjennomføring av test:

Samtlige funksjonstester og integrerte tester er gjennomført og bestått.

4.3.4 Stabilitets- og ytelsestest

Entreprenøren skal etter fullskalatest, gjennomføre stabilitets- og ytelsestester for å optimalisere de tekniske anleggene i tomt bygg. Andre aktiviteter i perioden er å gjennomgå alarmlogg fra SD-anlegget, oppsett og kontroll av trendlogger for hver anleggstype med hensyn på å dokumentere stabile temperaturer, optimalisere parametere, alarmgrenser o.l. Endringer som gjøres i anleggene skal dokumenteres. Testen startes før oppstart prøvedrift.

Forutsetninger for gjennomføring av test:

Godkjent fullskalatest / integrert test og komplett FDVU.

4.5 Testrapporter

Før prøvedrift kan starte skal alle tester beskrevet i konkurransegrunnlaget være gjennomført og akseptert.

Det skal utarbeides testrapporter for alle gjennomførte tester. Disse skal oversendes alle relevante parter innen 5 dager etter gjennomført test. Testrapport skal ha følgende minimumsinhold:

- Gjennomføringsperiode, tidspunkt og varighet
- Deltagere med angivelse av ansvarsforhold
- Omfang av test
- Underlagsdokumentasjon (Systemskjema, funksjonsbeskrivelser, innreguleringsprotokoller, sluttkontroll, etc.)
- Testprosedyre (beskrivelse av testgjennomføringen - hva som ble gjort)
- Testresultat

- Mangelliste
- Signatur utførende (og byggherrens representant ved godkjenning)

Dersom vesentlige feil og mangler avdekkes under testene (utenfor akseptanskriteriene) skal testen gjennomføres på nytt etter at feil er rettet. Dersom det avdekkes mindre feil og mangler skal disse utbedres innen avtalt frist slik at disse kan kontrolleres. Ved feil på komponenter som berører flere entrepriser, plikter de berørte parter å delta på felles feilsøking.

5 OVERTAKELSE

Ref. Del II - Kontraktsbestemmelser punkt vedr. overtakelse, herunder ferdigbefaring og overtakelsesforretning.

Forsvarsbygg har prosedyrer for overtakelse fra entreprenør. Disse gjennomgås med entreprenøren i samhandlingsfasen og er i samsvar med konkurransegrunnlaget. Overtakelse av kontraktsarbeidet vil bli gjort etter Forsvarsbyggs protokollmal for overtakelse og mal for feil- og mangelliste.

Kjernepunkt for å få en god overtakelsesprosess er:

- Forventningsavklaring
- Transparente feil- og mangellister
- FDVU – dokumentasjon er levert og godkjent
- Opplæring er gjennomført
- Prosjekt er overlevert og prøvedrift er iverksatt

Ferdigmelding

Entreprenør skal iht. NS8405 og NS8407, i rimelig tid før kontraktarbeidet er ferdig, gi skriftlig melding til byggherren om tidspunkt for ferdigstilling, såkalt ferdigmelding. Vedlagt ferdigmeldingen skal det følge med et dokument hvor det fremgår at entreprenøren har sluttbefart egne arbeider og hvilke mangler han noterte seg på befaringen.

På overtakelsesforretningen skal entreprenør overlevere listen over de mangler han noterte seg på sluttbefaringen av egne arbeider, med kvittering for at manglene er utbedret.

Ferdigbefaring og overtakelsesforretning

Byggherren innkaller til ferdigbefaring etter at entreprenør har meldt arbeidet ferdig ved å sende ferdigmelding med nødvendige vedlegg. Byggeleder skal lede ferdigbefaring og overtakelsesforretning. Det føres mangellister og overtakelsesprotokoll. Referatet/protokoll distribueres til deltakerne.

Hensikten med ferdigbefaringen er å kontrollere om alle arbeider er utført iht. avtale og kontrakt. På ferdigbefaringen skal entreprenør og fagrådgiver delta sammen med byggeleder og byggherrens prosjektleder. Overtakelse skal kun skje ved formell overtakelsesforretning med protokoll når alle kontraktarbeidene inkl. all dokumentasjon er godkjent av byggherren.

Ref. konkurransegrunnlagets Del II, kapittel om Prøvedrift skal oppstart av prøvedriftsperiode skje etter overtakelse, og etter avholdt ferdigbefaring. For ferdigbefaringen og rett til å nekte å godkjenne ferdigbefaringen, gjelder reglene for overtakelsesforretning i NS 8405 og NS 8407.

Se også krav til oppstart prøvedrift i NS6450:2016 idriftsetting og prøvedrift av tekniske bygningsinstallasjoner. Byggherren har rett til å nekte overtakelse og oppstart prøvedriftsperioden dersom det påvises vesentlige mangler. Tilsvarende vil også prøvedriftsperioden bli forlenget om ikke anlegget fungerer tilfredsstillende og mangler ikke er korrigert.

Det vises til NS 6450:2016 idriftsetting og prøvedrift av tekniske bygningsinstallasjoner for mer informasjon og krav til entreprenøren og byggherren plikter før og i prøvedriftsperioden.

Utover pliktene angitt i NS 6450 presiseres følgende:

1. Entreprenør skal være koordinator for testperiode og prøvedriftsperiode for de kontraktene som er knyttet til sentralt driftsanlegg (SD-anlegg).
2. Byggherren v/PL har det formelle ansvaret for prøvedriftsloggen, og driftsavdelingen fører og vedlikeholder loggen (ref. Forsvarsbygg sin prosedyre for prøvedrift).
3. Entreprenørens representanter på bygget skal kjenne prosjektet, anleggene og systemene godt.
4. Prøvedriftsperioden gjelder alle årstider. Det skal i løpet av prøvedriftsperioden avholdes seks felles driftsmøter med deltakelse fra entreprenøren hvor driften gjennomgås med utgangspunkt i krav til leveransekravene og behov for endringer av driften vedtas. Entreprenøren skal skrive møtereferat. Entreprenøren skal i forbindelse med driftsmøtene forsikre seg om at driftspersonellet har den nødvendige opplæring og om nødvendig iverksette ytterligere opplæring.
5. All dokumentasjon skal ved slutten av prøvedriftsperioden være oppdatert.

6 VEDLEGG

Vedlegg 1 MAL Long Lead Items liste

Vedlegg 2 MAL Systemliste

Vedlegg 3 MAL Testprosedyre

Vedlegg 4 MAL Testrapport

Vedlegg 5 MAL Sjekkliste Systematisk ferdigstillelse per system

Vedlegg 6 MAL System og funksjonsbeskrivelse Luftbehandling og spesialavtrekk

Malene ligger tilgjengelig på <http://joint.prosjekthotell.com/erom/> med påloggingsnavn raadgivende@forsvarsbygg.no, passord: Ingenior1.